

На основу члана 6. став 1. Закона о техничким захтјевима за производе и оцјењивању усклађености („Службени гласник БиХ“, број 45/04) и члана 2. Упутства о начину израде и поступку доношења техничких прописа („Службени гласник БиХ“, број 35/06), на приједлог Комитета за техничке прописе Босне и Херцеговине, Министарство спољне трговине и економских односа доноси

Н А Р Е Д Б У О ЛИЧНОЈ ЗАШТИТНОЈ ОПРЕМИ

Члан 1. (Предмет)

Наредбом о личној заштитној опреми (у даљем тексту: Наредба) прописују се услови под којима се лична заштитна опрема ставља на тржиште, у употребу и слободан промет, те основни безбједносни захтјеви које мора да испуни како би се обезбиједила заштита здравља и безбједност корисника.

Члан 2. (Дефиниције)

(1) У смислу ове Наредбе личном заштитном опремом се сматра:

- а) уређај или средство намијењено да га појединац носи или држи ради заштите здравља или безбједности од једне или више опасности;
- б) јединица састављена од више уређаја или средстава, које је произвођач саставио у цјелину ради заштите појединца од једног или више потенцијално истовремених ризика;
- ц) заштитни уређај или средство, који су одвојиво или неодвојиво састављени са личном незаштитном опремом, коју појединац носи или држи у сврху извршавања одређене активности;
- д) замјењиви дијелови личне заштитне опреме који су неопходни за њено задовољавајуће функционисање и који се искључиво користе за такву опрему.

(2) Сваки систем који се ставља на тржиште заједно са личном заштитном опремом, са намјеном да се прикључи на други вањски додатни уређај, сматра се саставним дијелом те опреме и у случају да систем није намијењен да га корисник непрекидно носи или држи током цијелог периода изложености ризику.

Члан 3. (Изузеци од примјене)

Ова Наредба се не примјењује на:

- а) личну заштитну опрему обухваћену другим прописом намијењеним остваривању истих циљева као и овом Наредбом по питању стављања на тржиште, слободног промета роба и безбједности,

- б) класе личне заштитне опреме наведене у листи изузетих производа у Анексу I ове Наредбе, независно од разлога за изузимање наведеног у тачки а) овог члана.

Члан 4.

(Стављање на тржиште)

- (1) Лична заштитна опрема може да се стави на тржиште или у употребу само ако не угрожава здравље и безбједност корисника, под условом да се правилно одржава и користи у складу са предвиђеном намјеном, те не утиче на здравље или безбједност људи, домаћих животиња или имовине.
- (2) Посебни прописи који дефинишу додатне захтјеве ради безбједности корисника могу се донијети под условом да ти прописи неће довести до измјена личне заштитне опреме које би резултовале њеном неусклађеношћу са одредбама ове Наредбе.

Члан 5.

(Излагање на сајмовима, изложбама и другим манифестацијама)

Лична заштитна опрема која није усклађена са одредбама ове Наредбе може да се излаже на трговачким сајмовима, изложбама и другим манифестацијама, под условом да је постављен одговарајући видљиви натпис који јасно указује на неусклађеност са одредбама ове Наредбе и на забрану набавке и/или коришћења за било какву намјену све док произвођач или његов овлашћени заступник са сједиштем у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: овлашћени заступник) не обезбиједи усклађеност са прописаним одредбама.

Члан 6.

(Основни здравствени и безбједносни захтјеви)

Лична заштитна опрема мора да испуњава основне здравствене и безбједносне захтјеве наведене у Анексу II ове Наредбе.

Члан 7.

(Слободан промет личне заштитне опреме)

- (1) Не смије се забранити, ограничити или спречавати стављање на тржиште личне заштитне опреме или дијелова те опреме који су усклађени са захтјевима ове Наредбе и носе знак усклађености, који потврђује њихову усклађеност са свим одредбама ове Наредбе, укључујући поступке оцјене усклађености из члана 12. ове Наредбе.
- (2) Не смије се забранити, ограничити или ометати стављање на тржиште дијелова личне заштитне опреме који не носе знак усклађености, а који су намијењени за уградњу у личну заштитну опрему, под условом да нису битни за њено задовољавајуће функционисање.

Члан 8.

(Претпоставка усклађености)

- (1) Претпоставља се да је лична заштитна опрема категорије I у складу са основним захтјевима из члана 6. ове Наредбе ако носи знак усклађености и за коју произвођач на захтјев даје на увид изјаву о усклађености из члана 17. ове Наредбе.
- (2) Претпоставља се да лична заштитна опрема, категорија II и III, испуњава основне захтјеве

из члана 6. ове Наредбе, ако носи знак усклађености и за коју произвођач на захтјев, уз изјаву о усклађености из члана 17. ове Наредбе, даје на увид и сертификат о испитивању типа које је извршено у складу са чланом 14. став (4) тачка а) алинеја 1) и тачка б) алинеја 1) ове Наредбе. Сертификат, који издаје орган именован у складу са чланом 13. ове Наредбе, потврђује усклађеност са релевантним босанскохерцеговачким стандардима којим се преузимају хармонизовани европски стандарди (у даљем тексту: БАС стандарди).

- (3) Када произвођач није примијенио или је само дјелимично примијенио БАС стандарде, или када нема таквих стандарда, сертификат о испитивању типа, којег је издао именовани орган, потврђује усклађеност са основним захтјевима у складу са чланом 14. став (4) тачка а) алинеја 2) и тачка б) алинеја 3) ове Наредбе.
- (4) Листу стандарда из става (2) овог члана објављује Министарство спољне трговине и економских односа у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”.

Члан 9.

(Примјена других прописа)

- (1) Када је лична заштитна опрема предмет других прописа који регулишу друге аспекте и предвиђају постављање знака усклађености, тада знак усклађености указује да се лична заштитна опрема такође сматра усклађеном са одредбама тих прописа.
- (2) Када један или више прописа из става (1) овог члана допушта произвођачу да у прелазном периоду изабере пропис који ће примијенити, знак усклађености указује само на усклађеност са одредбама прописа који је произвођач примијенио. У овом случају, појединости о примијењеним прописима, како су објављени у „Службеном гласнику БиХ“, морају се навести у документима, напоменама или упутствима које ти прописи захтијевају и који се прилажу уз такву личну заштитну опрему.

Члан 10.

(Заштитна клаузула)

- (1) Када надлежни инспекцијски органи Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (у даљем тексту: надлежни инспекцијски органи) утврде да лична заштитна опрема која носи знак усклађености и користи се у складу са предвиђеном намјеном може да угрози безбједност људи, домаћих животиња или имовине, исти предузимају све неопходне мјере и радње да се таква опрема повуче са тржишта и забрани њено даље стављање на тржиште, употреба или слободан промет.
- (2) Ако лична заштитна опрема, која није усклађена са основним захтјевима из члана 6. ове Наредбе, носи знак усклађености, надлежни инспекцијски органи предузимају одговарајуће мјере и радње против правног или физичког лица које је неосновано поставило знак усклађености.
- (3) Надлежни инспекцијски органи обавјештавају Агенцију за надзор над тржиштем Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција) о предузетим мјерама и радњама из ст. (1) и (2) овог члана, наводећи разлоге за доношење такве одлуке, а посебно ако је до неусклађености дошло усљед:
  - а) неиспуњавања основних захтјева из члана 6. ове Наредбе;
  - б) неправилне примјене стандарда из члана 8. ове Наредбе;

ц) недостатака у стандардима из члана 8. ове Наредбе.

- (4) Агенција обавјештава Министарство спољне трговине и економских односа, Министарство цивилних послова и јавност о предузетим мјерама и радњама из ст. (1) и (2) овог члана.
- (5) Министарство спољне трговине и економских односа обавјештава државе и међународне организације са којима је Босна и Херцеговина закључила билатералне и мултилатералне уговоре, а којима је створена обавеза обавјештавања о предузетим мјерама и радњама из ст. (1) и (2) овог члана.

Члан 11.

(Категорије личне заштитне опреме)

За потребе ове Наредбе лична заштитна опрема је разврстана у сљедеће категорије:

- а) Лична заштитна опрема категорије I је једноставна опрема за коју конструктор претпоставља да корисник може сам да процијени ниво обезбијеђене заштите од минималних опасности, а чије постепено дјеловање корисник може на вријеме и са сигурношћу да препозна. Ова категорија обухвата искључиво опрему намијењену за заштиту корисника од:
- 1) механичког дјеловања чији су учинци површински (вртларске рукавице, напрсци, итд.),
  - 2) материјала за чишћење слабог дјеловања чије је учинке лако отклонити (рукавице за пружање заштите од разријеђених раствора детерџената, итд.),
  - 3) опасности при руковању врућим елементима који не излажу корисника температури већој од 50°Ц или опасним утицајима (рукавице, кецеље за професионалну употребу, итд.),
  - 4) атмосферских агенаса који нису ванредне и екстремне природе (заштита за главу, сезонска одјећа, обућа, итд.),
  - 5) мањих удара и вибрација које не дјелују на витална подручја тијела и чији учинци не могу изазвати трајне повреде (лаке кациге, рукавице, лагана обућа, итд.),
  - 6) сунчеве свјетлости (сунчане наочаре).
- б) Лична заштитна опрема категорије II је опрема која не спада у категорије I и III
- ц) Лична заштитна опрема категорије III је сложена опрема намијењена заштити од опасности по живот или од опасности које могу озбиљно и трајно да оштете здравље, а за које конструктор претпоставља да њихове тренутне учинке корисник не може препознати на вријеме. Ова категорија искључиво обухвата:
- 1) уређаје за дисање са филтером за заштиту од чврстих и течних аеросола или иритирајућих, опасних, отровних или радиоактивних гасова,
  - 2) уређаје за заштиту дисајних путева који пружају потпуну изолацију од атмосфере, укључујући оне који се користе при роњењу,
  - 3) опрему која пружа само ограничену заштиту од хемијских утицаја или јонизирајућег зрачења,
  - 4) опрема за хитне случајеве, која се користи у окружењима са високом температуром, чији учинци се могу поредити са учинцима температуре ваздуха од 100°Ц или више и која могу или не морају бити обиљежена присуством инфрацрвеног зрачења, пламена или избацивањима већих количина растопљеног материјала,

- 5) опрема за хитне случајеве, која се користи у окружењима са ниском температуром чији учинци се могу поредити са учинцима температуре ваздуха од минус 50°Ц или ниже,
- 6) опрема за заштиту од пада са висине,
- 7) опрема за заштиту од опасности повезаних са електричном енергијом, опасних напона или опрема која се употребљава као изолација у раду са високим напоном.

Члан 12.

(Обавезе произвођача)

Прије стављања модела личне заштитне опреме на тржиште, произвођач или његов овлаштени заступник дужан је да испуни сљедеће захтјеве:

- а) за личну заштитну опрему категорије I:
  - 1) ускладити са основним здравственим и безбједносним захтјевима из члана 6. ове Наредбе,
  - 2) саставити техничку документацију у складу са Анексом III ове Наредбе,
  - 3) саставити изјаву о усклађености у складу са чланом 17. ове Наредбе,
  - 4) означити опрему знаком усклађености у складу са чланом 18. ове Наредбе;
- б) за личну заштитну опрему категорије II:
  - 1) ускладити са основним здравственим и безбједносним захтјевима из члана 6. ове Наредбе,
  - 2) саставити техничку документацију у складу са Анексом III ове Наредбе,
  - 3) дати узорак опреме за испитивање типа у складу са чланом 14. ове Наредбе,
  - 4) саставити изјаву о усклађености у складу са чланом 17. ове Наредбе,
  - 5) означити опрему знаком усклађености у складу са чланом 18. ове Наредбе.
- ц) за личну заштитну опрему категорије III:
  - 1) ускладити са основним здравственим и безбједносним захтјевима из члана 6. ове Наредбе,
  - 2) саставити техничку документацију у складу са Анексом III ове Наредбе,
  - 3) дати узорак опреме за испитивање типа у складу са чланом 14. ове Наредбе,
  - 4) произвођач мора да обезбиједи провјеру опреме према поступцима из члана 15. или члана 16. ове Наредбе по сопственом избору,
  - 5) саставити изјаву о усклађености у складу са чланом 17. ове Наредбе,
  - 6) означити опрему знаком усклађености у складу са чланом 18. ове Наредбе.

Члан 13.

(Именовани органи)

- (1) Министар спољне трговине и економских односа (у даљем тексту: министар), у складу са чланом 12. Закона о техничким захтјевима за производе и оцјењивању усклађености, именује органе за оцјењивање усклађености који спроводе поступке наведене у члану 12. ове Наредбе за које су именовани.
- (2) При оцјењивању органа из става (1) овог члана примјењују се критеријуми из Анекса V ове Наредбе.
- (3) За органе који испуњавају критеријуме за оцјењивање усклађености, наведене у одговарајућим БАС стандардима, претпоставља се да испуњавају критеријуме из Анекса V ове Наредбе.

- (4) Листу именованих органа из става (1) овог члана објављује Министарство спољне трговине и економских односа у „Службеном гласнику БиХ“.
- (5) Министар ставља ван снаге рјешење о именовану уколико установи да именовани орган више не испуњава критеријуме из Анекса V ове Наредбе.
- (6) Обавјештење о повлачењу именовања из става (5). овог члана објављује Министарство спољне трговине и економских односа у „Службеном гласнику БиХ“.

Члан 14.

(Испитивање типа)

- (1) Испитивање типа је поступак којим именовани орган утврђује и сертификује да модел личне заштитне опреме испуњава одговарајуће одредбе ове Наредбе.
- (2) Произвођач или његов овлашћени заступник подноси захтјев за испитивање типа једном именованом органу у зависности од модела. Овлашћени заступник мора да има сједиште у Босни и Херцеговини.
- (3) Захтјев садржи:
  - а) назив и адресу произвођача или његовог овлашћеног заступника и производног погона за личну заштитну опрему,
  - б) техничку документацију произвођача из Анекса III ове Наредбе и
  - ц) потребан број узорака модела за испитивање типа.
- (4) Именовани орган врши испитивање типа према сљедећим поступцима:
  - а) преглед техничке документације произвођача:
    - 1) именовани орган провјерава техничку документацију произвођача како би утврдио њену усклађеност са БАС стандардима из члана 8. ове Наредбе,
    - 2) ако произвођач није примијенио или је само дјелимично примијенио БАС стандарде, односно ако нема таквих стандарда, именовани орган мора да, прије прегледа техничке документације произвођача, провјери да ли техничке спецификације које је произвођач користио испуњавају основне захтјеве ове Наредбе, те након тога приступити утврђивању усклађености техничке документације са техничким спецификацијама;
  - б) испитивање модела:
    - 1) именовани орган провјерава да ли је модел произведен у складу са техничком документацијом произвођача и да ли се модел може потпуно безбједно употребљавати за предвиђену намјену,
    - 2) именовани орган обавља неопходна испитивања и тестирања да би се утврдила усклађеност модела са БАС стандардима,
    - 3) ако произвођач није примијенио или је само дјелимично примијенио БАС стандарде, односно ако нема таквих стандарда, именовани орган обавља неопходна испитивања и тестирања да би се утврдила усклађеност модела са техничким

спецификацијама које је произвођач користио ради усклађивања са основним захтјевима ове Наредбе.

- (5) Ако модел испуњава захтијеве одговарајућих одредби ове Наредбе, именовани орган издаје сертификат о испитивању типа и о томе обавјештава подносиоца захтјева. Сертификат садржи налазе испитивања, услове у вези са његовим издавањем, те описе и цртеже неопходне за идентификацију одобреног модела.
- (6) Министарство цивилних послова, Агенција, надлежни инспекцијски органи и други именовани органи могу да добију копију сертификата и на основу образложеног захтјева, копију техничке документације произвођача и извјештаје о спроведеним испитивањима и тестирањима.
- (7) Произвођач или његов овлашћени заступник мора уз техничку документацију да чува сертификат о испитивању типа и прилоге 10 година од дана стављања посљедњег производа на тржиште.
- (8) Када именовани орган одбије да изда сертификат о испитивању типа, дужан је о томе да обавјести друге именоване органе.
- (9) Када именовани орган повлачи сертификат о испитивању типа, дужан је о томе да обавјести надлежне органе из става б. овог члана.

Члан 15.

(Систем контроле квалитета за готов производ)

- (1) Произвођач предузима све неопходне мјере да производни процес, укључујући завршна испитивања и тестирања личне заштитне опреме, обезбиједи хомогеност производње и усклађеност са типом наведеним у сертификату о испитивању типа и са одговарајућим основним захтјевима ове Наредбе.
- (2) Именовани орган којег је одабрао произвођач обавља неопходне провјере. Провјере се обављају по методи случајног узорка у интервалима од најмање годину дана.
- (3) Како би се провјерила усклађеност личне заштитне опреме, именовани орган узима одговарајући узорак, испитује га и обавља одговарајућа тестирања која су дефинисана у БАС стандардима, или која су потребна за доказивање усклађености са основним захтјевима ове Наредбе.
- (4) Ако се појаве потешкоће у вези са оцјеном усклађености узорака, именовани орган, који није издао одговарајући сертификат о испитивању типа, контактира именовани орган који је издао тај сертификат.
- (5) Именовани орган произвођачу доставља извјештај о тестирању. Ако је у извјештају закључено да производња није хомогена или да испитана лична заштитна опрема није усклађена са типом описаним у сертификату о испитивању типа или одговарајућим основним захтјевима, именовани орган предузима одговарајуће мјере према природи евидентиране грешке или грешака и о томе обавјештава надлежне органе из члана 14. став (б) ове Наредбе.
- (6) Произвођач мора на захтјев надлежних органа да поднесе извјештај именованог органа.

Члан 16.

(Систем за обезбјеђење квалитета производње помоћу надзора)

(1) Систем за обезбјеђење квалитета производње помоћу надзора обухвата успостављање и надзор система за обезбјеђење квалитета.

(2) Успостављање система за обезбјеђење квалитета производње помоћу надзора:

а) произвођач подноси захтјев за одобрење свог система контроле квалитета именованом органу по сопственом избору и уз захтјев прилаже:

- 1) све информације повезане са категоријом дотичне личне заштитне опреме, по потреби укључујући и документацију повезану са одобреним моделом,
- 2) документацију о систему контроле квалитета,
- 3) изјаву да ће испуњавати обавезе које произилазе из система контроле квалитета и да ће одржавати адекватност и ефикасност истог система.

б) према систему контроле квалитета, сваки тип личне заштитне опреме се испитује и врше се одговарајућа тестирања прописана чланом 15. става (3) ове Наредбе ради провјере њене усклађености са одговарајућим основним захтјевима ове Наредбе. Документација о систему контроле квалитета садржи опис:

- 1) циљева квалитета, организационе шеме, одговорности руководилаца и њихових овлашћења у погледу квалитета производа,
- 2) испитивања и тестова који се морају спровести након производње,
- 3) начина провјере ефикасности дјеловања система контроле квалитета.

ц) Именовани орган оцјењује систем контроле квалитета ради утврђивања да ли исти испуњава одредбе наведене у тачки б) овог става. Претпоставља се да системи контроле квалитета, који примјењују релевантне БАС стандарде, испуњавају захтјеве тих одредби.

Именовани орган који обавља провјере врши сва неопходна објективна вредновања компоненти система контроле квалитета и посебно провјерава да ли систем обезбјеђује усклађеност произведене личне заштитне опреме са одобреним моделом.

Именовани орган доставља произвођачу извјештај, који треба да садржи закључке провјере и образложену одлуку о оцјењивању.

д) Произвођач обавјештава именовани орган који је одобрио систем контроле квалитета о сваком плану измјене система контроле квалитета. Именовани орган разматра предложене измјене, одлучује да ли измијењени систем контроле квалитета испуњава одговарајуће одредбе и обавјештава произвођача о својој одлуци. Извјештај садржи закључке провјере и образложену одлуку о оцјењивању.

(3) Надзор система за обезбјеђење квалитета производње:

а) Сврха надзора је да обезбиједи да произвођач правилно испуњава обавезе произашле из одобреног система контроле квалитета.

б) За потребе надзора, произвођач мора да овласти именовани орган да има приступ мјестима гдје се лична заштитна опрема прегледа, испитује и складишти, те да достави именованом органу све неопходне информације, а посебно:

- 1) документацију о систему контроле квалитета,
  - 2) техничку документацију,
  - 3) приручнике о квалитету.
- ц) Именовани орган периодично обавља провјере како би обезбиједио да произвођач одржава и примјењује одобрени систем контроле квалитета, те доставља произвођачу копију извјештаја о провјери.
- д) Поред тога, именовани орган може да извршава ненајављене посјете произвођачу. Током таквих посјета именовани орган доставља произвођачу извјештај о посјети, а када је потребно и извјештај о провјери.
- е) Произвођач мора на захтјев надлежних органа из члана 14. став (6) ове Наредбе да достави извјештај именованог органа.

Члан 17.

(Изјава о усклађености)

Изјава о усклађености је поступак којим произвођач или његов овлашћени заступник саставља изјаву користећи образац утврђен у Анексу VI ове Наредбе, којом потврђује да је лична заштитна опрема стављена на тржиште у складу са одредбама ове Наредбе.

Члан 18.

(Знак усклађености)

- (1) Знак усклађености, који се поставља на сваки комад личне заштитне опреме, у облику је слова „С“ који је приказан у Анексу IV ове Наредбе. Ако је именовани орган укључен у фазу контроле производње, како је наведено у члану 15. или 16. ове Наредбе, знаку усклађености потребно је додати идентификациони број тог органа.
- (2) Знак усклађености мора се поставити на сваки комад произведене личне заштитне опреме тако да је видљив, читљив и неизбрисив током очекиваног времена коришћења, а ако то није могуће због карактеристика производа, знак усклађености се може поставити на паковање.
- (3) Забрањује се постављање ознака на личну заштитну опрему које могу обманути трећа лица у погледу значења и облика знака усклађености.
- (4) Дозвољено је постављање свих других ознака на личну заштитну опрему или њено паковање под условом да се тиме не смањује видљивост и читљивост знака усклађености.
- (5) Ако надлежни инспекцијски орган утврди да је знак усклађености непрописно постављен, произвођач или његов овлашћени заступник обавезан је да усклади производ са одредбама које се односе на постављање знака усклађености и да поступи по налогу надлежног инспекцијског органа.
- (6) Ако произвођач или његов овлашћени заступник не поступи у складу са ставом (5) овог члана, надлежни инспекцијски орган мора предузети све одговарајуће мјере и радње да ограничи или забрани стављање на тржиште тог производа или да обезбиједи његово повлачење са тржишта у складу са поступцима утврђеним у члану 10. ове Наредбе.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

(Правна заштита)

Свака одлука, донесена у складу са овом Наредбом, којом се ограничава стављање на тржиште и у употребу личне заштитне опреме, мора се образложити и садржавати поуку о правним лијековима у складу са важећим прописима Босне и Херцеговине.

Члан 20.

(Престанак примјене ранијих прописа)

(1) Даном примјене ове Наредбе престаје примјена сљедећих прописа:

- а) Правилник о обавезном атестирању пењалица за дрвене стубове за водове и условима које морају испуњавати организације удруженог рада овлаштене за атестирање тих производа („Службени лист СФРЈ“, број 68/89);
- б) Наредба о обавезном атестирању апарата за заштиту органа за дисање („Службени лист СФРЈ“, број 49/87);
- ц) Наредба о обавезном атестирању шлемова за заштиту у индустрији („Службени лист СФРЈ“, број 4/82);
- д) Наредба о обавезном атестирању шлемова за ватрогасце („Службени лист СФРЈ“, број 67/86) и
- е) Наредба о обавезном атестирању заштитних опасача и условима које морају испуњавати организације удруженог рада овлаштене за атестирање тих производа („Службени лист СФРЈ“, број 67/89).

(2) Сертификати и атести издати на основу прописа из става (1) овог члана вриједу до истека њихове важности.

(3) За личну заштитну опрему на коју се односи ова Наредба, а која није обухваћена прописима из става (1) овог члана, примјена ове Наредбе обавезна је по истеку двије године од дана ступања на снагу ове Наредбе.

Члан 21.

(Овлашћења за сертификацију и испитивање)

- (1) Овлашћења за сертификацију и испитивања, издата на основу прописа који су важили до ступања на снагу ове Наредбе, остају на снази до истека рока важења, а најкасније годину дана након почетка примјене ове Наредбе.
- (2) Надзор над радом органа из става (1) овог члана спроводи Министарство спољне трговине и економских односа.
- (3) Документи о усклађености и ознаке усклађености издати у иностранству важе у Босни и Херцеговини ако испуњавају захтјеве из одредби члана 13. Закона о техничким захтјевима за производе и оцјењивању усклађености.

Члан 22.

(Примјена знака усклађености)

- (1) До приступања Босне и Херцеговине Европској унији или ступања на снагу споразума о оцјењивању усклађености и прихваћању индустријских производа између Европске уније и Босне и Херцеговине, као знак усклађености користи се знак “С”, облика и пропорција прописаних у Анексу IV ове Наредбе.
- (2) Након приступања Босне и Херцеговине Европској унији или ступања на снагу споразума о оцјењивању усклађености и прихваћању индустријских производа између Европске уније и Босне и Херцеговине, као знак усклађености користи се знак “СЕ”, облика и пропорција прописаних у Анексу IVa ове Наредбе.
- (3) Након приступања Босне и Херцеговине Европској унији или ступања на снагу споразума о оцјењивању усклађености и прихваћању индустријских производа између Европске уније и Босне и Херцеговине, у овој Наредби и одговарајућима анексима се умјесто „испитивање типа“ користи „EZ испитивање типа“, умјесто „изјава о усклађености типа“ користи се „EZ изјава о усклађености типа“, умјесто “сертификат о испитивању типа” користи се “EZ сертификат о испитивању типа“, умјесто „систем контроле квалитета“ користи се „EZ систем контроле квалитета“.
- (4) Након приступања Босне и Херцеговине Европској унији или ступања на снагу споразума о оцјењивању усклађености и прихваћању индустријских производа између Европске уније и Босне и Херцеговине, оцјењивање усклађености могу да извршавају само именовани органи који су пријављени Европској комисији у складу са посебним прописом. На основу тога, у овој Наредби и одговарајућим анексима се умјесто „именовани орган“ користи „пријављени орган“.

Члан 23.

(Анекси)

Саставни дио ове Наредбе чине анекси I, II, III, IV, IVa, V и VI.

Члан 24.

(Ступање на снагу)

Ова Наредба ступа на снагу осмога дана од дана објављивања у „Службеном гласнику БиХ“, а примјењује се по истеку двије године од дана ступања на снагу ове Наредбе.

Број:07-1-06-2962/10

Министар

20.08.2010. године
Сарајево

Младен Зиројевић

АНЕКС I

ЛИСТА ЛИЧНЕ ЗАШТИТНЕ ОПРЕМЕ КОЈА НИЈЕ ОБУХВАЋЕНА ОВОМ НАРЕДБОМ

1. Лична заштитна опрема посебно пројектована и произведена за употребу од стране оружаних снага или за одржавање реда и мира (кациге, штитови, итд.).
2. Лична заштитна опрема за самоодбрану (аеросолни спрејеви, лично оружје за одвраћање, итд.).
3. Лична заштитна опрема пројектована и произведена за приватну употребу у заштити од:
  - неповољних временских услова (заштита за главу, сезонска одјећа, обућа, кишобрани, итд.),
  - влаге и воде (рукавице за прање сућа, итд.),
  - топлоте (рукавице, итд.).
4. Лична заштитна опрема намијењена за заштиту или спашавање лица на пловилима или летјелицама која се не носи све вријеме.
5. Кациге и визири намијењени корисницима моторних возила са два или три точка.

АНЕКС II

ОСНОВНИ ЗДРАВСТВЕНИ И БЕЗБЈЕДНОСНИ ЗАХТЈЕВИ

1. ОПШТИ ЗАХТЈЕВИ ПРИМЈЕЊИВИ НА СВУ ЛИЧНУ ЗАШТИТНУ ОПРЕМУ

Лична заштитна опрема мора пружати одговарајућу заштиту од свих могућих ризика.

1.1. Принципи пројектовања

1.1.1. Ергономија

Лична заштитна опрема мора бити пројектована и произведена тако да у оквиру предвиђених услова употребе за коју је намијењена, корисник може нормално да обавља ризичну активност, уз одговарајућу заштиту највишег могућег нивоа.

1.1.2. Нивои и класе заштите

1.1.2.1. Највиши могући ниво заштите

Оптимални ниво заштите који се треба узети у обзир при пројектовању је онај изнад којег би ограничења наметнута ношењем личне заштитне опреме спречавала дјелотворну употребу исте током периода излагања ризику или нормалног извођења активности.

1.1.2.2. Класе заштите које одговарају различитим нивоима ризика

Када су различити предвиђени услови употребе такви да се може разликовати неколико нивоа истог ризика, при пројектовању личне заштитне опреме морају се узети у обзир одговарајуће класе заштите.

1.2. Нешкодљивост личне заштитне опреме

1.2.1. Одсуство ризика и других ‘својствених’ штетних фактора

Лична заштитна опрема се мора пројектовати и производити тако да искључује ризике и остале штетне факторе у оквиру предвиђених услова употребе.

1.2.1.1. Одговарајући саставни материјали

Материјали и дијелови личне заштитне опреме, укључујући и сваки од продуката њиховог распадања, не смију штетно утицати на хигијену или здравље корисника.

1.2.1.2. Задовољавајуће стање површине свих дијелова личне заштитне опреме који су у додиру са корисником

Ниједан дио личне заштитне опреме који је у додиру или у потенцијалном додиру са корисником, када се таква опрема носи, не смије бити храпав, са оштрим ивицама, избочинама и слично, које могу изазвати претјерану иритацију или повреду.

1.2.1.3. Највеће дозвољене сметње кориснику

Свака сметња прављењу покрета, заузимању положаја и чулној перцепцији, коју узрокује лична заштитна опрема, мора се свести на минимум. Лична заштитна опрема не смије узроковати покрете који угрожавају корисника или друга лица.

1.3. Удобност и ефикасност

1.3.1. Прилагођавање личне заштитне опреме тјелесној конституцији корисника

Лична заштитна опрема се мора пројектовати и производити тако да се олакша њено правилно постављање на корисника и да остане у положају за предвиђени период употребе, имајући у виду факторе околине, покрете које треба направити и положаје које треба заузети. У ту сврху, мора бити могуће оптимизовати прилагодљивост личне заштитне опреме тјелесној конституцији корисника на све примјерене начине, као што су одговарајући системи подешавања и причвршћивања или обезбјеђење одговарајућег обима величина.

1.3.2. Лакоћа и чврстоћа изведбе

Лична заштитна опрема мора бити што је могуће лакша не доводећи тиме у питање њену чврстоћу и ефикасност.

Поред посебних додатних захтјева које мора испунити у циљу обезбјеђења одговарајуће заштите од ризика о којем је ријеч (види тачку 3. овог анекса), лична заштитна опрема мора бити у могућности издржати утицаје појава својствених околини у оквиру предвиђених услова употребе.

1.3.3. Компатибилност различитих класа или типова личне заштитне опреме пројектоване за истовремену употребу

Ако исти произвођач ставља на тржиште неколико модела личне заштитне опреме, различитих категорија или типова, да би обезбиједио истовремену заштиту сусједних дијелова тијела од комбинованих ризика, онда ти модели морају бити компатибилни.

1.4. Подаци које наводи произвођач

Упутства која саставља произвођач и испоручује уз личну заштиту опрему која се ставља на тржиште, поред назива и адресе произвођача и/или његовог овлашћеног заступника, морају да садржавају све релевантне информације о:

(а) складиштењу, употреби, чишћењу, одржавању, сервисирању и дезинфекцији. Производи за чишћење, одржавање или дезинфекцију које препоручују произвођачи, не смију имати штетан утицај на личну заштитну опрему или на кориснике када се употребљавају у складу са релевантним упутствима;

(б) радним својствима забиљеженим током техничких испитивања ради провјере нивоа или класа заштите, које обезбјеђује предметна лична заштитна опрема.

(ц) прикладној додатној опреми за личну заштитну опрему и карактеристикама одговарајућих резервних дијелова;

(д) класама заштите примјерене за различите нивое ризика и одговарајућим ограничењима употребе;

(е) крајњем року застаријевања или периоду застаријевања личне заштитне опреме или појединих компоненти;

(ф) типу амбалаже прикладне за транспорт;

(г) значају евентуалних ознака (види тачку 2.12. овог анекса);

(х) по потреби упућивање на друге прописе примјењене у складу са

чланом 9. став 2. ове Наредбе;

(и) имену, адреси и идентификационом броју именованог органа укљученог у фази пројектовања личне заштитне опреме.

Ова упутства морају да буду прецизна, свеобухватна и дата најмање на једном од службених језика у Босни и Херцеговини.

2. ДОДАТНИ ЗАХТЈЕВИ ЗАЈЕДНИЧКИ ЗА НЕКОЛИКО КЛАСА ИЛИ ТИПОВА ЛИЧНЕ ЗАШТИТНЕ ОПРЕМЕ

2.1. Лична заштитна опрема која садржи системе подешавања

Ако лична заштитна опрема садржи системе подешавања, онда ти системи морају бити тако пројектовани и произведени да не може доћи до неправилног подешавања без знања корисника у оквиру предвиђених услова употребе.

2.2. Лична заштитна опрема која обухвата дијелове тијела које треба заштитити

Лична заштитна опрема која обухвата дијелове тијела које треба заштитити мора да буде одговарајуће прозрачна да би се смањило знојење при употреби. Ако опрема није прозрачна, уколико је изводљиво, мора да буде опремљена уређајима који упијају зној.

2.3. Лична заштитна опрема за лице, очи и дисајне путеве

Било какво ограничење видног поља или вида корисника које узрокује лична заштитна опрема за лице, очи или дисајне путеве мора да буде сведено на минимум.

Степен оптичке неутралности видних система ових класа личне заштитне опреме мора да буде прилагођен релативно прецизним и/или дуготрајним активностима корисника.

По потреби, лична заштитна опрема мора да буде обрађена или опремљена средствима за спречавање стварања влаге.

Модел личне заштитне опреме намијењени корисницима који захтијевају корекцију вида морају да буду прилагођени ношењу наочара или контактних сочива.

2.4. Лична заштитна опрема подложна старењу

Ако је познато да на пројектоване радне карактеристике нове личне заштитне опреме може значајно утицати старење, датум производње и/или, ако је могуће, крајњи рок употребе морају бити неизбрисиво написани на сваком примјерку личне заштитне опреме или замјенљивој компоненти која се ставља на тржиште, на такав начин да искључи свако погрешно тумачење. Те информације морају бити неизбрисиво написане и на амбалажи.

Ако произвођач није у могућности дати гаранцију у вези са вијеком трајања личне заштитне опреме, његова упутства морају да пружају све потребне информације које омогућавају купцу или кориснику да утврди разуман крајњи рок употребе, имајући на уму ниво квалитета модела и стварне услове складиштења, употребе, чишћења, сервисирања и одржавања.

Када је вјероватно да би периодична примјена поступка чишћења, коју препоручује произвођач, проузроковала знатно и убрзано погоршање радних карактеристика личне заштитне опреме, произвођач мора, ако је могуће, на сваки дио личне заштитне опреме који је стављен на тржиште да постави знак који наводи највећи број поступака чишћења који се могу извршити прије потребне провјере или одбацивања опреме. Ако то није могуће, произвођач мора да наведе те информације у својим упутствима.

2.5. Лична заштитна опрема која може бити захваћена током употребе

Када предвиђени услови употребе укључују посебно ризик да лична заштитна опрема буде захваћена неким покретним предметом стварајући опасност за корисника, лична заштитна опрема мора да има одговарајући праг отпорности изнад којег ће се неки саставни дио одвојити или покидати и тиме отклонити опасност.

2.6. Лична заштитна опрема за употребу у експлозивним атмосферама

Лична заштитна опрема намијењена за употребу у експлозивним атмосферама мора бити пројектована и произведена тако да не може бити извор електричног, електростатичког или ударом изазваног лука или искре, који би могли да узрокују запаљење експлозивне смјесе.

2.7. Лична заштитна опрема намијењена за хитну употребу или брзо постављање и/или скидање

Ове класе личне заштитне опреме морају бити пројектоване и произведене тако да сведу на минимум вријеме потребно за причвршћивање и (или) скидање.

Сви интегрални системи који омогућавају правилно постављање или скидање са корисника, морају бити погодни за брзо и једноставно руковање.

2.8. Лична заштитна опрема за употребу у врло опасним ситуацијама

Упутства која прилаже произвођач заједно са личном заштитном опремом за употребу у врло опасним ситуацијама из члана 11. тачке ц) ове Наредбе посебно морају да садржавају податке намијењене искључивој употреби стручних и обучених појединаца који су квалификовани да их тумаче и да обезбиједи њихову примјену од стране корисника.

У њима се мора такође описати поступак који се треба спровести како би се утврдило да је лична заштитна опрема правилно подешена и функционална када је корисник носи.

Ако лична заштитна опрема садржи аларм који се активира у недостатку нивоа заштите који она пружа у нормалним условима, онда исти мора бити пројектован и смјештен тако да га корисник примијети у условима употребе за коју је лична заштитна опрема намијењена.

2.9. Лична заштитна опрема која садржи компоненте које корисник може да подешава или скида

Свака компонента личне заштитне опреме коју корисник може да подешава или скида у сврху замјене, мора бити пројектована и произведена тако да олакша подешавање, причвршћивање и скидање без алата.

2.10. Лична заштитна опрема за повезивање са другим, вањским додатним уређајем

Ако лична заштитна опрема садржи систем који дозвољава повезивање са другим, додатним уређајем, онда механизам за причвршћивање мора бити пројектован и произведен тако да омогући уградњу само на одговарајућу опрему.

2.11. Лична заштитна опрема која садржи систем за циркулацију течности

Ако лична заштитна опрема садржи систем за циркулацију течности, систем мора бити изабран или пројектован и уграђен тако да омогући одговарајуће обнављање течности у близини цијелог дијела тијела који треба заштитити, без обзира на покрете, положај или кретање корисника у оквиру предвиђених услова употребе.

2.12. Лична заштитна опрема са једном или више ознака за идентификацију или препознавање које се директно или индиректно односе на здравље и безбједност

Ознаке за идентификацију или препознавање које се директно или индиректно односе на здравље и безбједност постављене на ове типове или класе личне заштитне опреме морају по могућности имати облик усклађених графичких, сликовних или идејних симбола и морају остати савршено читљиве током предвиђеног времена употребе личне заштитне опреме. Поред тога, ове ознаке морају бити комплетне, прецизне и разумљиве тако да спријече свако погрешно тумачење. Посебно, када овакве ознаке садрже ријечи или реченице, оне морају бити на једном од службених језика Босне и Херцеговине.

Ако је лична заштитна опрема или компонента личне заштитне опреме сувише мала да омогући постављање свих или дијела неопходних ознака, релевантни подаци морају бити наведени на амбалажи и у упутствима произвођача.

2.13. Лична заштитна опрема у облику одјеће која омогућава видљиву сигнализацију присуства корисника

Лична заштитна опрема у облику одјеће намијењене за предвиђене услове употребе при којима присуство корисника мора бити видљиво и појединачно сигнализовано, мора имати једно или више разумно постављених средстава или уређаја за директно емитовање или рефлексију видљивог исијавања одговарајућег свјетлосног интензитета и фотометричких и колориметричких особина.

2.14. Лична заштитна опрема за више ризика

Сва лична заштитна опрема пројектована за заштиту корисника од неколико потенцијално истовремених ризика мора бити пројектована и произведена тако да испуни, нарочито основне захтјеве својствене сваком од тих ризика (види тачку 3. овог анекса).

3. ДОДАТНИ ЗАХТЈЕВИ СВОЈСТВЕНИ ОДРЕЂЕНИМ РИЗИЦИМА

3.1. Заштита од механичког удара

3.1.1. Удар који узрокују падајући или избачени предмети и судар дијелова тијела са препреком

Лична заштитна опрема прикладна за овај тип ризика мора довољно ублажити удар да би спријечила повреду насталу, нарочито ломљењем или пробијањем заштићеног дијела, најмање до нивоа енергије ударца изнад којег би превелике димензије или маса ублажавајућег уређаја спречавале дјелотворну употребу личне заштитне опреме током предвиђеног времена ношења.

3.1.2. Падови

3.1.2.1. Спречавање пада због клизања

Ђонови за обућу који спречавају клизање, морају бити пројектовани, произведени или опремљени са додатним елементима тако да обезбјеђују задовољавајуће пријањање држањем и трењем са површином, узимајући у обзир њену природу или стање.

3.1.2.2. Спречавање падова са висине

Лична заштитна опрема пројектована да спријечи падове са висине или њихове последице, мора укључивати појас за тијело и систем причвршћивања који се може повезати на поуздану упоришну тачку. Лична заштитна опрема мора бити пројектована тако да при предвиђеним условима употребе вертикални пад корисника сведе на минимум, да би се спријечио судар са препрекама, а да сила заустављања ипак не достигне граничну вриједност при којој може доћи до физичке повреде, кидања или ломљења било које компоненте личне заштитне опреме која би могла узроковати пад корисника.

Лична заштитна опрема такође мора обезбиједити да се након заустављања корисник задржи у безбједном положају у којем може сачекати помоћ.

У упутствима произвођача морају се посебно навести све релевантне информације које се односе на:

- захтијеване карактеристике за поуздану упоришну тачку и неопходни минимални празан простор испод корисника;
- правилан начин постављања појаса за тијело и повезивање система за причвршћивање на поуздану упоришну тачку.

3.1.3. Механичка вибрација

Лична заштитна опрема пројектована у сврху спречавања утицаја механичких вибрација мора обезбјеђивати одговарајуће пригушење штетних компоненти вибрација на дио тијела изложен ризику.

Ефективне вриједности убрзања, које се преносе вибрацијама на корисника, ни под којим околностима не смију прелазити препоручене граничне вриједности, узимајући у обзир највећу предвиђену дневну изложеност ризику датог дијела тијела.

3.2. Заштита дијела тијела од (статичког) притиска

Лична заштитна опрема, пројектована за заштиту дијела тијела од (статичког) напрезања изазваног притиском, мора бити у стању да довољно ублажи његове ефекте како би спријечила озбиљну повреду или хроничне тегобе.

3.3. Заштита од физичке повреде (огреботина, пробијања, посјекотина, укљештења)

Саставни материјали и остале компоненте личне заштитне опреме, пројектоване за заштиту цијелог или дијела тијела од површинских повреда узрокованих машинама, као што су огреботине, пробијања, посјекотине или укљештења, морају бити одабрани или пројектовани и уграђени тако да осигурају да ове класе личне заштитне опреме обезбиједи довољну отпорност на огреботине, пробијања и дубоке посјекотине у оквиру предвиђених услова употребе (види тачку 3.1. овог Анекса).

3.4. Заштита од утапања (прслуци за спашавање, заштитни рукави и одијела за спашавање)

Лична заштитна опрема пројектована за заштиту од утапања мора бити у стању да, што је брже могуће и без опасности по здравље, врати на површину корисника који може бити исцрпљен или у несвијести након пада у течну средину, те да га плутањем одржи на површини у положају који омогућава дисање док чека помоћ.

Лична заштитна опрема може имати потпуно или дјелимично својство плутања. Може бити напухана орално или гасом који се пушта ручно или аутоматски.

У оквиру предвиђених услова употребе:

- лична заштитна опрема мора, не доводећи у питање њено задовољавајуће

функционисање, бити у стању да издржи ефекте судара са течном средином и околишким факторима присутним у тој средини,

- лична заштитна опрема на напухавање мора бити у стању да се напуше брзо и потпуно.

Када одређени предвиђени услови употребе то захтијевају, поједини типови личне заштитне опреме морају такође да испуњавају један или више следећих додатних захтјева:

- морају имати све уређаје за брзо и потпуно напухавање и/или свјетлосни или звучни сигнални уређај,

- морају имати уређај за качење и причвршћење тијела корисника тако да се може подићи из течне средине,

- морају бити погодни за дуготрајну употребу у периоду активности током којег је корисник изложен ризику од пада у течну средину или ако је потребно да у њу урони, нарочито ако је одјевен.

3.4.1. Помоћна средства за плутање

Помоћно средство за плутање је одјећа која обезбјеђује дјелотворан степен плутања, у зависности од њене предвиђене употребе, и која је сигурна када се носи и пружа сигуран ослонац у води. У оквиру предвиђених услова употребе, ова лична заштитна опрема не смије да ограничи слободу кретања корисника, него му мора омогућити, да плива, побјегне од опасности или спаси друга лица.

3.5. Заштита од штетних утицаја буке

Лична заштитна опрема пројектована да спријечи штетне утицаје буке мора бити способна да пригуши исту до те мјере да еквивалентни нивои звука које корисник осјећа ни под којим условима не прелазе дневне граничне вриједности утврђене посебним прописом за заштиту радника од ризика који се односе на изложеност буци на раду.

Сва лична заштитна опрема мора да носи ознаку која упућује на ниво пригушења буке и вриједност индекса удобности коју пружа лична заштитна опрема, а ако ово није могуће, ознака се мора причврстити на паковање.

3.6. Заштита од топлоте и/или ватре

Лична заштитна опрема пројектована да штити цијело или дио тијела од утицаја топлоте и/или ватре мора посједовати одговарајући термоизолациони капацитет и одговарајућу механичку чврстоћу за предвиђене услове употребе.

3.6.1. Саставни материјали и остале компоненте личне заштитне опреме

Саставни материјали и остале компоненте погодне за заштиту од топлоте настале исијавањем и конвекцијом морају посједовати одговарајући коефицијент преношења случајног топлотног протока и бити довољно незапаљиве да спријече сваки ризик од спонтаног запаљења у оквиру предвиђених услова употребе.

Када вањске стране ових материјала и компоненти морају бити рефлективне, њихова рефлективна снага мора да одговара интензитету топлотног протока због исијавања у инфрацрвеном подручју.

Материјали и остале компоненте опреме намијењене за краткотрајну употребу у окружењима високе температуре и лична заштитна опрема која може бити попрскана врелим продуктима, као што су велике количине истопљеног материјала, морају такође да посједују довољан термички капацитет да задрже највећи дио накупљене топлоте док корисник не напусти подручје ризика и скине своју личну заштитну опрему.

Материјали и остале компоненте личне заштитне опреме које могу бити попрскане великом

количином врелих продуката морају такође имати довољну способност ублажавања механичких удара (види тачку 3.1. овог анекса).

Материјали и остале компоненте личне заштитне опреме, које случајно могу доћи у додир са пламеном и оне које се употребљавају у производњи опреме за гашење пожара, морају такође посједовати степен незапаљивости који одговара ризику везаном за предвиђене услове употребе. Материјали и остале компоненте личне заштитне опреме се не смију топити када су изложене пламену нити доприносити ширењу пламена.

3.6.2. Комплетна лична заштитна опрема спремна за употребу

У оквиру предвиђених услова употребе:

1. количина топлоте коју лична заштитна опрема пренесе на корисника мора бити довољно ниска како би се спријечило да топлота акумулирана током ношења на дијелу тијела који је изложен ризику, под било којим условима, достигне праг бола или угрози здравље.

2. лична заштитна опрема мора, по потреби, спријечити продирање течности или паре и не смије узроковати опекотине које настају усљед додира између њених заштитних површина и корисника.

Ако лична заштитна опрема има уграђене расхладне уређаје за апсорпцију улазне топлоте преко испарења течности или сублимације чврстог материјала, она мора бити пројектована тако да се све испуштене испарљиве материје избацују изван вањских заштитних површина, а не у правцу корисника.

Ако лична заштитна опрема има уграђен уређај за дисање, он мора адекватно испунити своју заштитну функцију у оквиру предвиђених услова употребе.

Упутства произвођача која се прилажу уз сваки модел личне заштитне опреме, намијењена за краткотрајну употребу у окружењима високе температуре, морају посебно садржавати све одговарајуће податке за одређивање највеће дозвољене изложености корисника топлоти коју преноси опрема када се користи у складу са предвиђеном намјеном.

3.7. Заштита од хладноће

Лична заштитна опрема пројектована да штити цијело или дио тијела од утицаја хладноће мора посједовати термоизолациони капацитет и механичку чврстоћу прикладну предвиђеним условима употребе за које се и ставља на тржиште.

3.7.1. Саставни материјали и остале компоненте личне заштитне опреме

Саставни материјали и остале компоненте личне заштитне опреме погодне за заштиту од хладноће морају да имају коефицијент преноса улазног топлотног протока довољно низак за предвиђене услове употребе. Флексибилни материјали и остале компоненте личне заштитне опреме намијењене за употребу у окружењу са ниском температуром морају задржати степен флексибилности потребан за неопходне покрете и положаје.

Материјали и остале компоненте личне заштитне опреме које могу бити попрскане великим количинама хладних продуката морају такође да имају могућност ублажавања механичких удара (види тачку 3.1. овог анекса).

3.7.2. Комплетна лична заштитна опрема спремна за употребу

У оквиру предвиђених услова употребе:

1. Проток хладноће који лична заштитна опрема преноси на корисника мора бити довољно низак да спријечи да хладноћа акумулирана током ношења, под било којим околностима, не достигне границу бола или угрожавања здравља на било којем дијелу тијела који се штити, укључујући врхове прстију на рукама или ногама;

2. Лична заштитна опрема мора спријечити, што је више могуће, продирање течности као што је кишница и не смије узроковати повреде које настају усљед додира њеног заштитног слоја од хладноће и корисника.

Ако лична заштитна опрема има уграђен уређај за дисање, тај уређај мора испунити заштитну функцију у оквиру предвиђених услова употребе.

Упутства произвођача која се прилажу уз сваки модел личне заштитне опреме, намијењене за краткотрајну употребу у окружењу са ниском температуром, морају садржавати све одговарајуће податке о максимално дозвољеној изложености корисника хладноћи коју преноси опрема.

3.8. Заштита од електричног удара

Лична заштитна опрема пројектована за заштиту цијелог или дијела тијела од дјеловања електричне струје мора да буде довољно изолирана од напона којима корисник може бити изложен у оквиру најнеповољнијих предвиђених услова.

У ту сврху, саставни материјали и остале компоненте ових класа личне заштитне опреме морају бити одабрани или пројектовани и уграђени тако да обезбиједи да под испитним условима измјерена струја пропуштања кроз заштитни слој буде сведена на минимум, при напонима који одговарају оним који се могу појавити у стварној ситуацији. Струја пропуштања у свим случајевима треба да буде у оквиру допуштених граница, а испод највећих дозвољених вриједности.

Скупа са амбалажом, типови личне заштитне опреме намијењени искључиво за употребу у току рада или активности на електричним инсталацијама, које су или које би могле бити под напоном, морају да имају ознаке које нарочито указују на њихове класе заштите и/или одговарајуће радне напоне, серијске бројеве и датуме производње. Такође се мора предвидјети мјесто ван заштитног слоја такве личне заштитне опреме за накнадно уписивање датума почетка употребе и датума периодичних испитивања или инспекција које се требају обавити.

Упутства произвођача морају нарочито указивати на искључиву употребу за коју су ови типови личне заштитне опреме намијењени, те природу и учесталост испитивања изолационих способности којима се требају подвргнути у року употребе.

3.9. Заштита од зрачења

3.9.1. Нејонизирајуће зрачење

Лична заштитна опрема пројектована да спријечи акутно или хронично оштећење ока од извора нејонизирајућег зрачења мора бити у стању да апсорбује или рефлектује највећи дио енергије емитоване у штетним таласним дужинама без прекомјерног утицаја на пренос нештетних дијелова видљивог спектра, перцепцију контраста и могућност разликовања боја, када се то захтијева у оквиру предвиђених услова употребе.

У ту сврху, заштитне наочаре морају бити пројектоване и произведене тако да, за сваки штетни талас, посједују спектрални фактор преноса како би се густина свјетлосне енергије зрачења, која кроз филтер продире до ока корисника, свела на минимум. Густина свјетлосне енергије зрачења ни под којим околностима не смије прелазити највећу дозвољену вриједност излагања.

Својства наочара се не смију погоршати или изгубити као резултат утицаја емитованог зрачења у оквиру предвиђених услова употребе. Сви узорци стављени на тржиште морају носити број заштитног фактора који одговара кривој спектралне расподјеле њиховог фактора преноса.

Наочаре које одговарају изворима зрачења истог типа морају бити класификоване по растућем реду њихових заштитних фактора. Упутства произвођача морају нарочито указати

на криве преноса, што омогућава избор одговарајуће личне заштитне опреме, имајући при томе у виду такве својствене факторе ефективних услова употребе као што су удаљеност од извора и спектрална расподјела емитоване енергије са те удаљености.

Произвођач мора све примјерке наочара са филтером означити одговарајућим бројем заштитног фактора.

3.9.2. Јонизирајуће зрачење

3.9.2.1. Заштита од вањске радиоактивне контаминације

Саставни материјали и остале компоненте личне заштитне опреме пројектоване да штите цијело или дио тијела од радиоактивне прашине, гасова, течности или њихових мјешавина морају бити одабрани или пројектовани и уграђени тако да обезбиједи да ова опрема дјелотворно спречава продирање радиоактивних загађивача у оквиру предвиђених услова употребе.

У зависности од природе или стања ових загађивача, потребна непропустљивост се може обезбиједити непропустљивошћу заштитног слоја и/или било којим другим одговарајућим начином, као што су вентилациони и херметички системи пројектовани да спријече повратно распршивање ових загађивача.

Никакве мјере деконтаминације којима се подвргава лична заштитна опрема не смију довести у питање њену могућу поновну употребу током предвиђеног рока употребе тих класа опреме.

3.9.2.2. Ограничена заштита од вањског зрачења

Лична заштитна опрема намијењена за обезбјеђење комплетне заштите корисника од вањског зрачења или, у немогућности наведеног, одговарајућег смањења истог, мора бити пројектована да неутралише само зрачење слабих електрона (тј. бета) или слабих фотона (тј. X и гама).

Саставни материјали и остале компоненте ових класа личне заштитне опреме морају бити одабрани или пројектовани и уграђени тако да обезбиједи степен заштите корисника у складу са предвиђеним условима употребе, а да се не продужи вријеме изложености као последица онемогућавања покрета, положаја или кретања корисника (види тачку 1.3.2 овог анекса).

Лична заштитна опрема мора имати ознаку која означава тип и дебљину саставног(их) материјала прикладну за предвиђене услове употребе.

3.10. Заштита од опасних материја и заразних агенса

3.10.1. Заштита дисајних путева

Лична заштитна опрема намијењена за заштиту дисајних путева мора омогућити снабдијевање корисника ваздухом за дисање када је исти изложен загађеној атмосфери и/или атмосфери са недовољном концентрацијом кисеоника.

Ваздух за дисање којим лична заштитна опрема снабдијева корисника мора бити добијен одговарајућим средствима, нпр. последије филтрирања загађеног ваздуха кроз заштитни уређај или средство или преко цијевног довода из незагађеног извора.

Саставни материјали и остале компоненте ових класа личне заштитне опреме морају бити одабрани или пројектовани и уграђени тако да обезбиједи кориснику одговарајуће услове дисања и хигијену за вријеме ношења личне заштитне опреме у оквиру предвиђених услова употребе.

Степен непропусности маске за лице и пад притиска при удисању, а код уређаја за филтрирање и капацитет пречишћавања, морају бити такви да спријече продирање загађивача из загађене атмосфере које ће штетити здрављу или хигијени корисника.

Лична заштитна опрема мора имати идентификациону ознаку произвођача и детаље

специфичних карактеристика те врсте опреме која, заједно са упутствима за употребу, омогућава обученом и квалификованом кориснику да личну заштитну опрему правилно користи.

Упутства произвођача морају такође у случају уређаја за филтрирање да указују на крајњи рок складиштења нових филтера чуваних у својој оригиналној амбалажи.

3.10.2. Заштита од додира са кожом и очима

Лична заштитна опрема намијењена да спријечи површински додир цијелог или дијела тијела са опасним материјама и заразним агенсима мора бити у могућности да спријечи продор или ширење таквих материја кроз заштитни слој у оквиру предвиђених услова употребе за коју је лична заштитна опрема стављена на тржиште.

У ту сврху, саставни материјали и остале компоненте ових класа личне заштитне опреме морају бити одабрани или пројектовани и уграђени тако да обезбиједи, што је више могуће, потпуну непропусност, која по потреби омогућава продужену свакодневну употребу, или у немогућности наведеног, ограничену пропусност која захтијева ограничено вријеме ношења. Када одређене опасне материје или заразни агенси, усљед њихове природе и предвиђених услова употребе, посједују велику снагу продирања која ограничава трајање заштите предвиђене употребом личне заштитне опреме, она мора бити подвргнута стандардним испитивањима како би се класификовала на основу ефикасности. Лична заштитна опрема за коју се сматра да је усклађена са спецификацијама испитивања мора имати ознаку која посебно наводи називе или, у немогућности наведеног, кодове материја коришћених у испитивањима и одговарајући стандардни период заштите. Упутства произвођача морају такође посебно садржавати објашњење кодова по потреби, детаљан опис стандардних испитивања и све одговарајуће информације за одређивање најдуже дозвољеног времена ношења у различитим предвиђеним условима употребе.

3.11. Безбједносни уређаји за ронилачку опрему

1. Опрема за дисање

Опрема за дисање мора омогућити довод смјесе гасова погодне за дисање до корисника, у оквиру предвиђених услова употребе и посебно водећи рачуна о највећој дубини урањања.

2. Када предвиђени услови употребе то захтијевају опрема се мора састојати од:

(а) одијела које штити корисника од притиска насталог усљед дубине урањања (види тачку 3.2. овог анекса) и/или хладноће (види тачку 3.7. овог анекса);

(б) аларма пројектованог да корисника тренутно упозори да се ближи престанак довода смјесе гасова погодне за дисање (види тачку 2.8 овог анекса);

(ц) одијела за спашавање које омогућава кориснику да се врати на површину (види тачку 3.4.1. овог анекса).

АНЕКС III

ТЕХНИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА КОЈУ ДОСТАВЉА ПРОИЗВОЂАЧ

Документација из члана 12. ове Наредбе мора да садржава све релевантне податке о средствима које је употребио произвођач да би се обезбиједило да је лична заштитна опрема усклађена са основним захтјевима који се односе на њу.

У случају модела личне заштитне опреме из члана 12. тачке б) и ц) документација мора посебно да садржава:

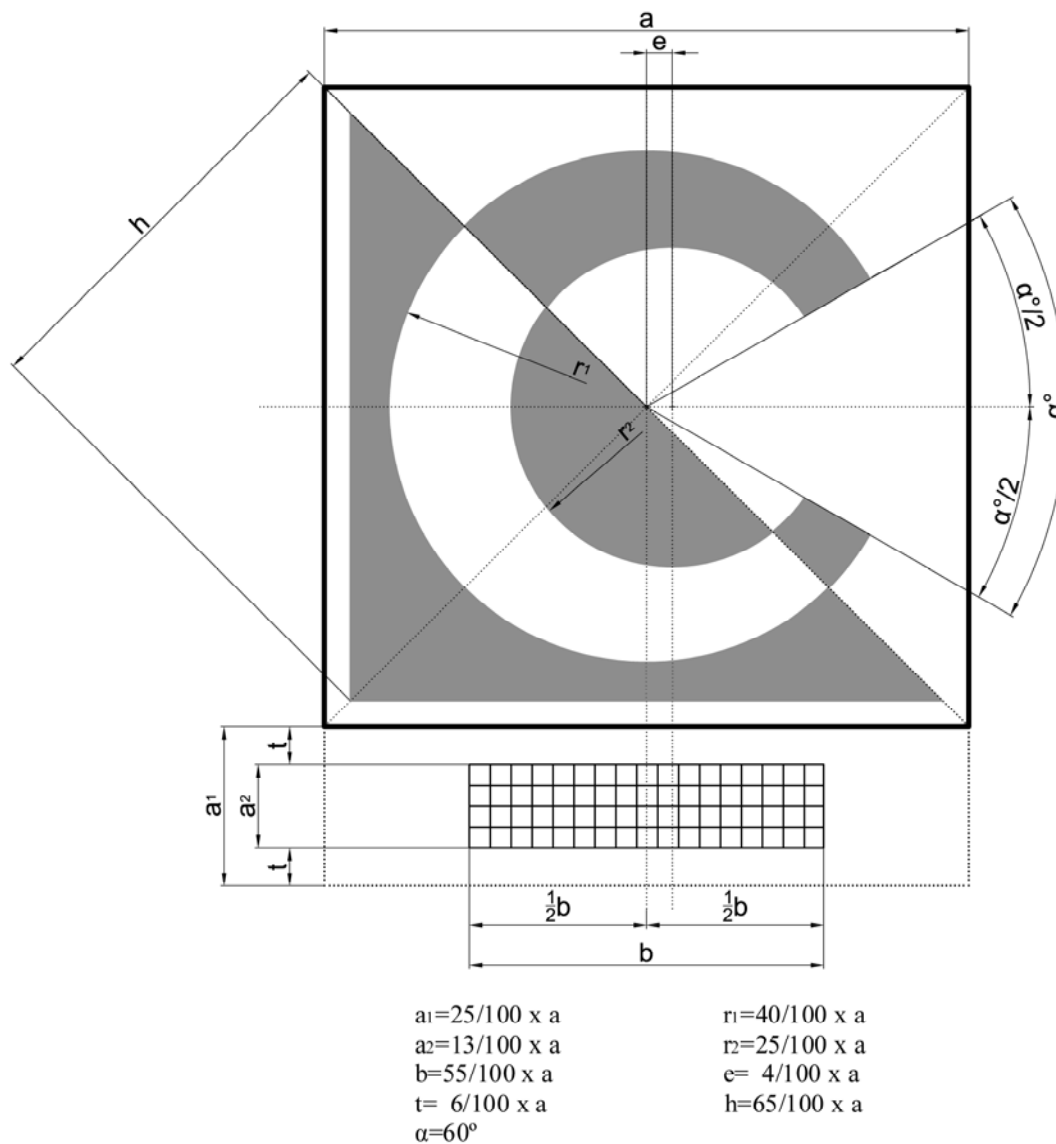
1. техничку документацију произвођача која се састоји од:
  - а) цјелокупних и детаљних нацрта личне заштитне опреме са, по потреби, приложеним прорачунским вриједностима и резултатима испитивања прототипова у мјери у којој је то потребно за провјеру усклађености са основним захтјевима;
  - б) исцрпне листе основних безбједносних захтјева и БАС стандарда или осталих техничких спецификација из чланова 6. и 8. ове Наредбе, који су узети у обзир при пројектовању модела.
2. опис контролних и испитних средстава која се употребљавају у погону произвођача за провјеру усклађености произведене личне заштитне опреме са БАС стандардима или другим техничким спецификацијама, те за одржавање нивоа квалитета;
3. копију упутстава из тачке 1.4. Анекса II ове Наредбе.

АНЕКС IV

С ЗНАК УСКЛАЂЕНОСТИ

Знак усклађености је у облику слова 'C', који има сљедећи облик и димензије:

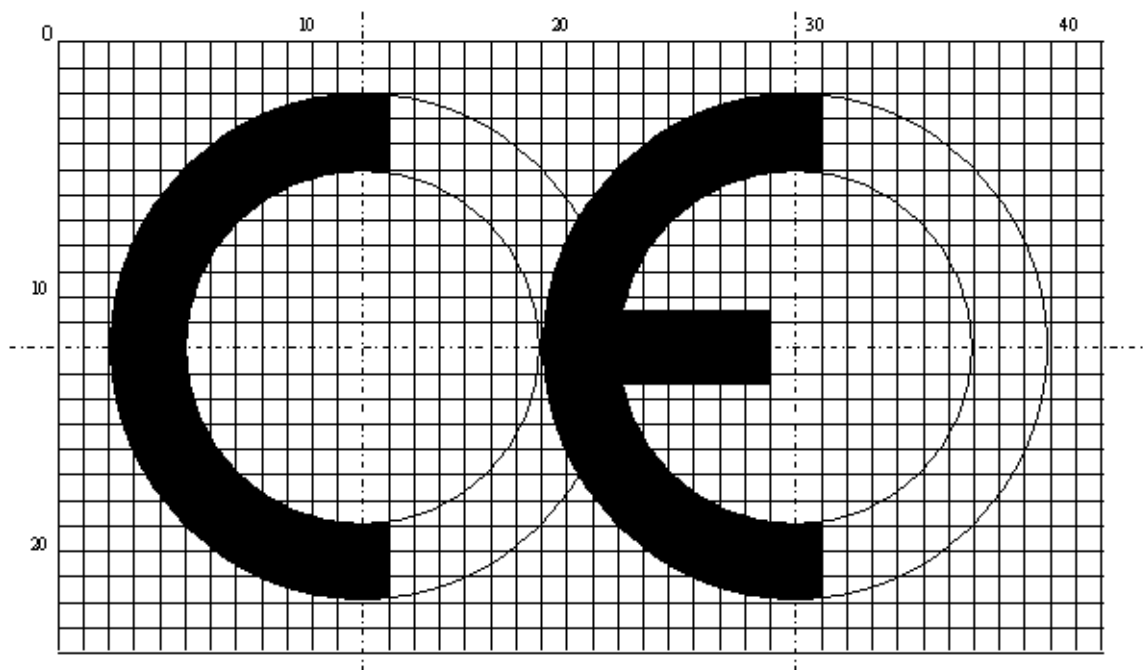
Уколико је знак усклађености умањен или увећан, морају се поштовати пропорције које су дате на горе приказаном димензионираном цртежу.

Вертикалне димензије различитих компоненти знака усклађености морају бити једнаке и не мање од 5 мм. Од ове најмање димензије се може одступити када је у питању лична заштитна опрема малих димензија.

АНЕКС IVa

СЕ ЗНАК УСКЛАЂЕНОСТИ

СЕ знак усклађености састоји се од слова 'CE', који има следећи облик:

Уколико је СЕ знак усклађености умањен или увећан, морају се поштовати пропорције које су дате на горе приказаном димензионираном цртежу.

Вертикалне димензије различитих компоненти СЕ знака усклађености морају бити једнаке и не мање од 5 мм. Од ове најмање димензије се може одступити када је у питању лична заштитна опрема малих димензија.

АНЕКС V

УСЛОВИ КОЈЕ ТРЕБАЈУ ИСПУНИТИ ИМЕНОВАНИ ОРГАНИ

Именовани органи морају да испуњавају следеће минималне услове:

1. расположивост особља и неопходних средстава и опреме;
2. техничку стручност и професионални интегритет особља;
3. независност запослених и техничког особља у извршењу испитивања, припреми извјештаја, издавању сертификата и вршењу надзора предвиђеног овом Наредбом у односу на све субјекте, групе или лица директно или индиректно везана за личну заштитну опрему;
4. чување професионалне тајне од стране особља;
5. закључен уговор о осигурању од грађанско-правне одговорности, уколико ову одговорност не преузима Босна и Херцеговина.

Испуњавање услова из тачака 1. и 2. овог анекса периодично провјерава Министарство спољне трговине и економских односа.

АНЕКС VI

МОДЕЛ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Произвођач или његов овлашћени заступник са сједиштем у Босни и Херцеговини⁽¹⁾:

.....
.....
.....

изјављује да је нова лична заштитна опрема описана у даљем тексту⁽²⁾

.....
.....
.....

1) усклађена са одредбама Наредбе о личној заштитној опреми („Службени гласник БиХ“, број ____⁽³⁾) и када је то случај, са БАС стандардом бр. .... (за личну заштитну опрему из члана 11. тачка а. Наредбе о личној заштитној опреми);

2) идентична са личном заштитном опремом која је предметом сертификата о усклађености бр. .... којег је издао именовани орган^{(4) (5)}.

.....
.....
.....

3) предмет поступка утврђеног у члану 15. или 16. Наредбе о личној заштитној опреми под надзором именованог органа⁽³⁾ .....

.....
.....
.....

У ....., датум .....

.....
Потпис⁽⁶⁾

⁽¹⁾ Назив пословног субјекта и пуна адреса; овлашћени заступник за Босну и Херцеговину треба такође навести назив пословног субјекта и адресу произвођача.

⁽²⁾ Опис личне заштитне опреме (производ, тип, серијски број итд.).

⁽³⁾ Број „Службеног гласника БиХ“ у којем је објављена Наредба о личној заштитној опреми.

⁽⁴⁾ Назив и адреса именованог органа.

⁽⁵⁾ Избрисати све што није примјенииво.

⁽⁶⁾ Име и положај лица опуномоћеног за потписивање у име произвођача или његовог овлашћеног заступника за Босну и Херцеговину.